

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.

Előfizetési ár:

Negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Görög-udvar,
hová a kérésiratok címzendők

Hirdetéseket és nyittéri közleményeket

a kiadóhivatal

mérsékelt áron számít fel.

Jámbor óhajtás.

Annak a beszédnek, amelyet Sze-
rényi államtitkár a brassói kerület pol-
gársága előtt elmondott, egyik legérdeke-
sebb kitétele az a jámbor óhajtás, hogy
a koalíciós pártok kössenek fegyverszü-
netet arra az időre, míg a választói jogot
törvénybe iktatják. Mi egyéb ez, ha nem
a koalíció föltámasztása és megnyujtása
eddig is mesterségesen főtartott éle-
tének.

Az államtitkár bedobta ezt az esz-
mét a napi politika áradatába és öröm-
mel jegyezzük föl, hogy a témán senki
sem kapott. A koalíció nem kell sen-
kinek, sem a nemzetnek, sem a királynak,
sem a parlamentnek. Nem kell az alkotmányos tényezőknek s nem
kell Kossuth Ferencnek sem, noha ő
volt az egyetlen és az utolsó, akivel
el lehetett hitetni, hogy a koalíció or-
szágos szükségesség. De a koalíció gon-
dolatához való ragaszkodása annyi kel-
lemetlenséget szerzett neki, hogy most
bizonyára már ő sem bánja, ha a ko-
alíció elmegy a sárga Nirvánába s ott
semmivé válik.

A koalíciótól való ez a közidegen-
kedés igen alkalmas és jellemzetes mi-
lője annak a kormánynak, amelynek
most az a föladata, hogy mint a ko-
alíció árvája, a kormányzat ügyeit in-
tézze. Ennek a kormánynak nem sza-
bad más programot vállalnia, csak azt,
hogy szüleit, a koalíciót nem fogja tisz-
teltelni, mert amugy sem szabad hosszú
életének lenni e földön. Nem szabad
a koalícióra támaszkodnia, nem szabad
a koalíció érdekeit istápolnia; csakis
ily föltétel mellett folytathatja életét,
mint — koalíciós kormány. Ennek a
kijelentésével, hogy koalíció már nincs,
élheti a maga koalíciós voltát.

Ennek a kormányzatnak csak az
az egy rokonszenves sajátsága van, hogy
koalíciós mivolta ellenére semmi köze
sincs a koalícióhoz. Ez a sajátsága köz-
megnyugvást kelt. Az országnak jól esik
azt látni, hogy a válság megoldásában
az alkotmányosságot veszélyeztető erő-
szakosságnak nem jutott szerepe s hogy
a válság elodázása nem szüntette meg
a koalíciótól való végleges megszabadulás
reményességét mert ezt országszerte bizo-
nyosságnak tekintik. A közmegnyugvá-
sunk erre a két elemére alapítjuk azt a
hitünket, hogy a válság végleges meg-
oldása meg fog felelni az alkotmányos-
ságnak is s a nemzet érületének. Hadd
bizhassunk benne, hogy a korona az
erőszakos és általa gyökeresnek tartott

modszerektől tartózkodni fog, ha majd
isten segédelmével a végleges megol-
dásra mégis rá kerül a sor s hadd re-
ménykedhessünk benne, hogy a ko-
alíciónak mesterségesen életben tartása
nem fog sikerülni.

Talán meg fogják kísérteni. Talán
azok a pártok, amelyek számára a több-
ségi elv érvényesülése a hatalomból való
végleges kibukást jelenti, mindent el
fognak követni, hogy magukat a több-
ségi párhoz hozzáragasszák s általa a
hatalom részesei legyenek. De gondos-
kodás történt róla, hogy a magyar po-
litikának ez a meghamisítása meg ne
történhessék: ott van az Archimedes-
pont, amelyből a koalíciót, ha még egy-
szer uralkodni akarna, a sarkaiából ki
lehet vetni. Ez az Archimedes-pont a
koalíciótól való közidegenkedés. Ez az
Archimedes-pont az, hogy a koalíció
uralmat joglalnának és igazságtalannak
tartja s a nemzet politikai véleményét
meghamisítónak tartja a nemzet s meg-
bizhatatlannak s a nemzettel való egyet-
értést veszélyeztetőnek tartja a király.
Ebből az Archimedes-pontból a ko-
alíciót ki lehet és ha kell, ki fogják for-
gatni sarkaiából, ha azok, akiknek ha-
ltalmi érdeke azt kívánja, ebben a két
hónapban abban mesterkednének, hogy
a koalíciót visszaállítsák.

Ugy lehet, hogy az az előkelő
nagy úri tábor, amely bécsi összeköt-
tetéseit és magyarországi viszonyait
a válság idején alaposan fölhasználta,
hogy a koronát koalíciós kormány ki-
nevezésére bírja s amelynek független-
ségi párti ekzponensei Kossuth Ferenc
naivitását úgy befolyásolták, hogy az
öreg úr folyton a koalíció föntartásá-
ért buzgólkodott: ebben a két hónapi
kiméleti időben abban fog fáradni, hogy
a koalíciót kiméletesen fölélessze, de
e törekvésének hiábavalóságát az az
Archimedes-pont garantálja. A koalíciót
fölöslegesnek, károsnak, erkölcsellenek
tartja a nemzet, a parlament s a ko-
rona s mind a három a helyzet orvos-
lásának első föltételét abban látja, hogy
a koalíció pusztuljon.

A pusztulás útján. Ide s tova be-
fejezték már az aratást, de sem a buza, sem
a liszt és kenyér nem lettek olcsóbbak, sőt
határozott szerencsénknk kell lenni, ha nem
drágul meg addigra, míg az első icipi liszt
kikerül a malmokból a piacra. Dacára a rém
magas áraknak, a gazdának, különösen a
kis-gazdának kevés öröme telik benne, mert
a termés úgy mennyiség, mint minőség te-
kintetében mélyen alatta áll a normális ho-

zamnak. A helyzet tehát az, hogy míg egy-
felől a nem földmivelő népesség legfontosabb
életszükséglete irtóztatóan megrágrút, addig
másfelől a termelőnek ebből a drágaságból
édes-kevés haszna van. El lehetünk rá ké-
szülve, hogy a télen az ország számos vidé-
kén éhínség fog dühöngeni, olyan vidékeken
is, amelyek vagyonosaknak és jómódúaknak
voltak eddig elismerve. Szomorú, kétségbe-
ejtő kilátások.

A felületes szemlélő abban látja e sivár
helyzet okát, hogy a termés nem sikerült,
illetve hogy az árak nemzetközileg alakultak
ki a közép- és munkásosztály nagy megdöb-
benésére. Kétségtelen, hogy ezek a körü-
lmények nagy hatással voltak e szituáció elő-
idézésére, de vannak ennek sokkal mélyeb-
ben fekvő nagy okai is, a tulajdonképpeni
igazi okok.

Az első az, hogy dacára földmivelő
állam voltunknak, s dacára annak, hogy or-
szágunk Európa szívében fekszik, földmive-
lésünk csaknem teljesen nélkülözi a modern
technika és gazdasági kémia vívmányait. El-
tekintve néhány mintagazdaságtól, milliónyi
és milliónyi holdaknak ma is csak úgy műve-
lik a földet, mint száz esztendő előtt, a hala-
das csak annyiban nyilvánul, hogy faeke
helyett veseke van használatban és a cséplé-
st sok helyütt gépekkel végzik. Hanem a
talaj javítás, az okszerű trágyázás, az inten-
zív gazdálkodás, az egy-két mintagazdaságot
kivéve teljesen ösmeretlen fogalom. Brutális
rabló-gazdálkodás folyik a hires magyar hű-
muszon és általános a panasz: bágyad, el-
erőtlenedik a termőföld, de azért fokozott
buzgalommal szarolják tovább. S emellett a
képzhetető legegyszerűbb szemtermelést űzik.
Schol Nyugton nem látjuk a példáját ennek
a föld kizsárolásnak. Franciaország, Olasz-
ország, Németország, de még a magas ész-
kon fekvő Anglia is többet és többfélért ter-
melnek, mint Magyarország, pedig azok csak
másod és harmadsorban földmivelő államok.
Ha így folyik tovább a rabló földmivelés a
magyar termőföldön, pusztasággá válik az
Alföld.

Másik csapás az, hogy termőföldünk
teljesen kivan téve az időjárás szeszélyeinck,
a szárazságot semmivel nem tudjuk ellen-
súlyozni. Szabályoztuk a Dunát, a Tiszát, de
arról nem gondoskodtunk, hogy a part-
vidékektől elvont áradási nedvességet csator-
nákkal pótoljuk. Ez a csatornázatlanság esz-
tendőről-esztendőre gonoszul megbosszulja
magát.

A túltengő és mégis kezdetleges föld-
mivelés okozta pusztításokat és vesztesége-
ket csak a fejlődő, virágzó ipar tudná ellen-
súlyozni. Ezt az igazságot már gróf Szechenyi
István hirdette, de még ma sem ment át
közéletünkbe, a köztudatba; ma is a keres-
kedelemmel és iparral szemben előítéletekkel

van eltele a magyar vezető osztály és ahol csak lehet, akadályozza az ipar és kereskedelem fejlesztését. Nem akarják hogy a munkás a gyárban naponta 3—5 koronát keresessen, azt akarják, hogy a munkás az ő földjeiken dolgozzon tovább napi 1—2 korondért, természetesen csak tavasszal és nyáron, amikor munka van. Ilyen éghajlat- és talaj viszonyok, ilyen primitív földművelés és ilyen kereskedelmi és ipari politika mellett természetesen pusztulásnak kell, hogy induljon a hajtandó magyar.

Közigazgatási dolgok.

A törvények fölött is uralkodik egy nagy úr: az idő. A legszerűbb intenció, a közfelfogást legjobban fedő törvény, törvényes intézkedés is elavult, mint a gyermekruha, mikor kinő belőle a fejlődő fizikum. Talán egy törvénytől sem annyira szembetűnő az, mint éppen a községekről szóló 1886. XXII. törvénycikknél. Csupa oszidás, csupa túlhaladott álláspont majd minden fel fogása. De nem is csoda már, hiszen huszonekét esztendője szolgálja jobban-rosszban a közérdeket. A községi illetőségre, választási eljárásra, az előjáróság fejelelmi ügyére vonatkozó részeket gondoljuk csak át a szonnal belátjuk e törvény revizióra megérett voltát. S nem is valami szelíd revizióra! Hadd pusztuljanak a gennyes, séreimes paragrafusok, rövidlátó, idejét mult rendelkezések és hadd jöjjen helyükbe egészséges, a változott és pedig nagyban változott viszonyoknak megfelelő országos intézkedés.

Itt vannak például a szegényügyi igazgatás hiányai.

A szegényügyre nézve a községi törvény majdnem a teljesen hatályon kívül helyezett 1871. XVIII. törvényi intézkedéseit vette át. Ennek 131. §-a rendelkezett, hogy a község a helyi viszonyokhoz képest gondoskodni tartozik mindazon szegények eltartásáról, kik magukat községely nélkül fenntartani nem tudják. — Ha pedig az ellátás csak a községi lakosok módfelel sulyos megterhelésével lenne eszkozoendő, a község kivételesen a törvényhatóság s ha ez nem bírna, az állam segítségét veheti igénybe. A szegények eltartása körüli allando, vagy ideiglenes kiadásokat a község csupán akkor tartozik viselni, ha a községelyre szorult illetőségére nézve a község kötelekbe tartozik, ha valóban vagyontalan és nincsenek olyanok, akik a törvény alapján eltartására kötelezhetők volna. A községben ápolás, vagy eltartás alá került oly egyének, lelenek, kiskorúak, ügyefogyottak eltartására fordított költségeket, kik más községben illetékesek, az előjáróság az illető községtől követelheti. Ha még hozzátesszük, hogy a törvény nyomán országosan szervezett községi szegényalap gyümölcsöző kezelését rendeli el a végrehajtó miniszteri rendelet, a szegényügy jelenlegi állását az elviekre nézve kimerítően vázoltuk.

Az intenció tehát, amint kiviláglik az, hogy a községelyre szorultak allatást kapjanak egyrészt és hogy a községi szegényalapot gazdaságosan kezelje az intézkedésre jogosult hatóság másrészt.

Megallapíthatjuk, hogy a jelenlegi kezelés mellett egyik ellenlábasa a másiknak, amennyiben az alapok gyümölcsöző kezelése kizárja az összes szegények ellátását. A községi szegényalapot csöppek, alig figyelembe vehető s emellett annyira igénybevettek, hogy csak lézengenek és céljuknak ha csak hozzávetőleg is megfelelni akarnak, folyton kopnak, mindinkább közeledve a nullához, ha pedig nem felelnek meg, csak kezelési munkatöbbletet okoznak produktív létjogosultság nélkül.

Mar maga a két törvény is kilátásba helyezte a szegények eltartása körül törvényhatósági, állami beavatkozást, ha a község azt nagyobb megterhelés nélkül ellátni nem tudna. A községi törvény 145. §-a pedig több község szegény-alapjának a szegények intenzívebb ellátása céljából való egye-

sítését megengedi, sőt fel is hatalmazza a törvényhatóságokat, hogy az összes községnek a szegények ellátása céljából való egyesítését elrendelhessek, ha azt a szegényügyi kiadások könnyebb tevedhetésére óhajtanának tartják.

Ennek nyomán a szegényügyi egységsítése már régóta kísértget.

Nem is lehetne jobban, egészségesebben és minden irányban kielégítőbben megoldani a szegényügyi kívánni valót, mint éppen ilyen egyesítés által. Az alapok törvényhatósági egyesítése ellen azonban kifogás merülhet fel. Könnyiten könnyítene ugyan a községeken, de megoldásnak nem tekinthetnék. A varmegyei kezelés, utalványozás, kiadás hosszadalmasságán keresztül bizony minuszra redukálnék jó szempontjainak értéke. Üdvösebb, helyesebb, rövidebb lenne a járásonkénti egyesítés, a járási szegényházak felállítása. A járási kezelésnek fontossága ugyanis mind jobban-jobban szembetűnő. Ha tovább erőssége, lendítő kerek lesz az adminisztrációnak. Ha valaha megtörténik a közgazgatás államossítása, nem lesz fontosabb szerve a községi előjáróságon kívül az összadminisztrációnak a járási hatóság. Addig azonban még sok telegráf póznája van a közgazgatás fejlődésének. És a szegényügyi járási egyesítése bizonyára egyike lenne ezeknek, ha valahogyan létre tudnánk hozni . . .

*

A községi igazgatás egyik fontos és a nagyközönséget igen közelről érdeklő részszortja a birtokrendészet, körülírva: a községi tisztviselők adairányuló tevékenysége, hogy az ingatlan kataszteri nyilvántartása a tényleges birtoklással konszonans legyen. Fontos a birtokrendészet az adózó publikumra nemcsak magának a tulajdonjoknak teoretikus szempontjából, de anyagilag még inkább, hiszen a földadó egyénenkénti kivétele e nyilvántartások, kataszteri birtoklevelek alapján történik, így az esetleges rendtelenség, a kataszteri és tényleges állapotok bar a legsekélyebb különbözete is pengő pénzben kifejezhető. Sőt, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a földadó, mint törzsadó a jó ég tudja miféle állami, meyei, községi pótdadónak és pótlékoknak kivételei alapja, könnyen belathatjuk, hogy még csekélyebb földadókülönbözet is mily csinos kis összeggel növeli, respektive csökkenti a jogtalanul, törvényellenesen az adók summa summaumát.

A teleteknyvi hatóság végzéseit közli az illetékes kir. pénzügyigazgatósággal. A pénzügyigazgatóság 20-30 végzést összegyűjt és egyszerre lead a községi tisztviselőknek átvezetése végéit. A jegyző elegendő segédmunkaerő híján nyakig lévő végrehajtási, anyakönyvi, adminisztratív stb. hivatalos dolgai mellett még a napról-napra főlös számmal jelentkező egyes-bajos emberekkel is, bizony félre ezi a végzésesomót. Ez így történik kevés kivétellel mindenütt. A birtokváltások átvezetésére csak a földadó kivétellel kapcsolatosan kerül a sor. Na, de akkor hajra! Itt is becsúszik egy kis hiba, ott is, mert sietni kell vele. Orszagszerre nagyobb parcellázások történnek mostanában. Dobra került szentirfundusok, vagy az örökös kölcsönzést megunt nagyobb földtulajdonosok fekvőségei egymás után kerülnek feldarabolva kisbirtokok kezre. Kerüljön egy-egy ilyen teleteknyvi végzésesomstrom a maga homályos, rosszul hektografált, olvashatatlanszarkalabjaival a szegény notárius tolla alá. Hozzá még ha adminisztratív elfoglaltsága miatt kénytelen a nyilvántartás kezelését többé-kevésbé használható segédmunkaerejére bízni. Megcsinálódik bizony az a birtokváltozás átvezetése úgy, hogy sirva nézhet utána a vevőpublikum „És a felügyelet, felülvizsgálat? „mondaná valaki. Számtalanszor megtörténik, hogy a felülvizsgálat alá kerülő földadó kirosvasi munkalátokban számadási hiba van, azért a jegyzőket rendszeren végigpörösztintvaz, jóváhagyva adja el a számvérost. Holtbiztos, hogy érdemilegbebe sem kukkant a felülvizsgálat korpusza a számtiszt. Ezt minden vad nélkül, csupán konstataálni akarom. Megengedem, hogy ha okát keresnénk, nem a tisztviselőknél, hanem elfoglaltságukban talál,

nánk meg. „És az adózók? . . . “ Kérdésheténnek tovább. Az adókivétel annyira szakértelmet, gyakorlatot, hozzáértést kíván, hogy még a legintelligensebb földtulajdonos sem lehet teljesen tisztában adóinak helyes, jogos kiszabásával. Maga az adozás nagyja talán úgy, ahogy rémlik előtte, a részletekre nézve azonban, hacsak külön szorgalomból nem próbál gyakorlatot szerezni a köadózás labirintusában, bizony épp oly laikus, mint az a nyugedtelkes szantóvót.

Több munkacrot!

Helyesebb: elegendő munkacrot a községnek, akkor lehet szó rendezett birtokviszonyokról, elfogadható birtokrendészetről.

Pestvarmegyei törvényhatósági bizottságának egyik határozata ilyenformán oldja meg elvben a munkacrotkérdést: Minden ezer lélek egy szakképzett munkás.

Szinte tökéletes megoldás lenne. De hol találjuk meg ezt tényleg is?

Elegendő munkacrot! Akkor aztán nem fog felsőbb hatóságoknak annyira szembetűnő munkatöbbletet okozni a késedelmes, soha kurrensbe jutni nem tudó községek sürgetés, riasztgatása. És majd akkor beszélhetünk birtokrendészetéről is.

Molnár Béla.

Ujdonságok.

Szentes. 1909. augusztus 5.

— Emlékeztető. A csanad-csongrádi ágostai evangélikus egyházmegye ma délelőtt 9 órakor tartja Szentesen az éves rendes közgyűlést, az evangélikus templomban, hol a közgyűlés előtti istentiszteleten B o r Lajos nagyiki lelkész mond egyházi beszédet. A közgyűlés után dében, a Petőfi-szálló kethelyiségében tarsasébed lesz, melynek részvételi ivén a szálloda éttermében lehet aláirakozni.

— Elhalasztott közigazgatási bizottsági ülés. Irtek lapunk előző számában, hogy Csongrád varmegye közigazgatási bizottsága, bevett gyakorlat szerint, az e havi rendes ülését hó 9-én, hétfőn tartja meg. Mint értesülünk, a bizottság ülése ebben a hónapban nem 9-én, hétfőn, hanem 10-én, kedden délelőtt 9 órakor lesz; míg ugyanaz nap déután 3 órakor a bizottság fejelelmi választmánya ül.

— Az alispán szabadságon. Cicatricis Lajos dr. alispán f. hó 3-an kezdte meg öt heti szabadságidejét. Az alispán egyelőre Radegundba ment kúrára, honnan utóközúra vaiaemlyik tengerifurdót fogja fölkeresni.

— A tiszai kikötőkhöz vezető utak. Cicatricis Lajos dr. alispán, az érdekeltségbe vonással nagy értekezletet tartott a múlt hét végén a varmegyházán, a megye területén lévő tiszai szabad kikötőkhöz vezető utak kiépítése tárgyában. Közismert dolog, hogy hibája építünk akar kórakpartot is a Tisza kikötőinek és inditunk útnak hajókat a halban megfogyatkozott Tisza vízére, ha nincsenek minden időben járható jó útnak, amelyek a vidék terményeit a hajókirakodókhoz lehessen szállítani. Az érdekeltek sármelök sármelök föjtötték a kormányt és a kormány a hatóságokat kérdezte meg az iránt, mely utak volnának azok, amelyek a tiszai szabad kikötőkhöz vezetnek s amelyek a legnagyobb terményszállításat is lebonyolítják, illetve lebonyolítanak, ha az utak minden időben járható volnának. A felhívott községek erre vonatkozó jelentéseiket beküldötték az alispánhoz, aki aztán az adatok birtokában együttes értekezletre hívta be a községek és

az érdeket nagybirtokosok kiküldötték. Az értekezleten Szeged is képviseltette magát és általában a meghívottak közül csak Vasárhely maradt el, hihetőleg azért, mert Körtvélyesnél a maga erejéből rendszeres kikötőt épít és azt vasúttal kapcsolja a városhoz. Az értekezlet a legszélesebb keretben tárgyalta a kérdést és nemcsak arra gondolt, hogy a közvetlenül érdekelt tisztaparti községek jussának minden időben járható úton a folyóhoz, hanem oda a hatós községek is összeköttetést nyerjenek és így az olcsó vízi út ezek is használhatók. Ha a megállapított terv kivételre kerül, ez előnyére válik majd a belső vidéknek is, mely eddig a drágább vasútra volt utalva, míg ha a Tiszához jut, 80—100 fillérral olcsóbban szállíthatja terményeit a vízi úton. Ha pedig a Duna—Tisza között a csatorna kiépül, ez a különbség még tette-mesebb lesz.

— Hivatalvesztésre ítélt köztisztviselők.

A városi adófölkönyvben hamis tételleket elkönyvelt egy adóosztályviselő: **B r a z o r o t t ó** János szántist, **P a p p** Béla adópenztári tiszt, **C s ü c s** György és **K o n c z** Gábor segédszámviselők fegyelmi ügyében **C i c a t r i c i s** Lajos dr. alispán meghozta az első fokú fegyelmi ítéletet, mely mind a négy tisztviselőre nézve hivatalvesztésre és arra szól, hogy a határozat jogerőre emelkedése után a fegyelmi iratok a további eljárás végett, a királyi ügyészséghez tétessenek át. Az elsőfokú ítélet ellen az érdekeltek 15 napon belül fellebbezéssel élhetnek. Kivanatos volna a város érdekében, hogy — ha fellebbezni akarnak, a nevezett tisztviselők fellebbezésüket azonnal nyújtsák be, mert ez esetben ügyükben a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányra már a jövő hétfőn meg hozhatja másodikfokú a határozatát, mely ha az elsőfokú hatóság ítéletét jóváhagyja, az esetben a város a helyettesítéssel járó több kiadástól mielőbb megszabadulna, mert a végleges megúresedett állások mielőbb véglegesen betölthetők volnának.

— **Nemzetközi talajmívelő verseny Mezőhegyesen.** A nemzetközi mótóros talajmívelő gépversenyre, melyet Mezőhegyesen tartanak, már eddig is több varmegyei gazdasági egyesület jelentette be, hogy a verseny ideje alatt csoportos kirándulást rendeznek Mezőhegyesre és a külföldiök is sokan érdeklődnek a verseny iránt. Augusztus 9-től 18-ig a gépek a rendezőbizottság a talajmívelő föladatukat végzik, míg 19-én a bíráló bizottságok előtt fog a munka folyni, mely alkalommal a zsűri meghozza ítéletét is. A nyilvános bemutatások folyó hó 20—21—22-én lesznek. A rendező bizottság arra kéri az érdeklődőket, hogy legkésőbb f. hó 18-ig közöljék, Aradon, Makón vagy Szegeden akarnak-e szállást kapni. Az arad-csanádi vasúttal igazgatósága intézkedett, hogy úgy az aradi, mint a szeged-makói irányban naponta több gyorsmótóros közlekedjék.

— **Csak kedélyesen.** A P. H. írja: Szentesről Szolnokon át Budapestre igyekezett egy fővárosi úri ember az elült hét legforróbb délutánján. Mostanság még a gyorsvonaton is kín az útazás, hat még mótórosan. Már pedig a fővárosi uriembert ez vitte Szolnok felé. Epeztette is a szomszág a három óran át tartó úton. Sz. állomásán azután még meg is éhezett, úgy érezte, hogy nem bírja tovább. Pedig Sz.-nél hiába szallt le: vendéglő nem volt. Nagy-nagy keservében odament hat a mótóros gépszékhöz:

— Meddig áll itt a vonat gépsész úr? — szolt a mi hősrünk hozzá oly módon,

mintha legalább a bécsi gyorsvonat gépszével beszélne. A megfizetettécs láthatólag jól esett a „vonat gépszének”, aki szívesen felelt:

— Bizony csak 10 percig.

— És mennyire van ide a falu korcs-maja?

— Tizenöt percrenyire.

— Eszerint én nem mehetek el oda egy kis harapásra, no meg egy kis sörre?

— De nem am, mert úgy itt marad az úr, hogy no.

— Kár, kár, — pislogott ravaszul a pesti ember. — Mert hát úgy gondolkodtam, hogy de jó is lenne a gépsész úr társaságában egy kicsit elsörözgetni.

— Mond valamit, — kapott a szón a gépsész. — Varjon csak, — és ezzel a gépsész leszállt a gépéről és végignézett az útasokon. Azt nézte, nincs-e veszélyes elem a mótóros útasai között. Nem volt. Csupa jámbor magyar ult rajta.

— Menjünk hát, — mondta a gépsész úr a világ legtermészetesebb hangján.

És csak félték a mótóros útasai, mint baktak a falu felé az elegans pesti úr és a szurtos gépsész. De bezzeg bosszankodtak, hogy jó félóraig hiába vartak vissza őket. Ennyi lett a tiz percből az evés és sör mellett. Mondanuk se kell, hogy a pesti a legnagyobb nyugalommal evett, ivott, mert hat a gépszben legjobb biztosítékát látta annak, hogy a mótóros, az vár. De hogy a mótóros útasai felhaborodásban meg nem követték őket, azt csak annak köszönheték, hogy a gépsészre, ha késéssel is, még is csak szükségük volt.

— **Hangverseny.** A székelyorsú zsidó iskolásokat segítő egyesület aug. 4. hó 28-án este a Tóth József színházteremben rendezendő hangverseny iránt varozzerte a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. Tudomásunk szerint a helybeli közreműködő hölgyek és urakon kívül még egy pesti úrnőt, aki két énekzámot fog előadni és **A r a n y** János hegedűművész is sikerült megnyerni a rendező bizottságnak, a közreműködésre. A koncert programját a napokban egész terjedelmében közölni fogjuk. A rendezőség ez úton kéri a rendes színhazi bérlőket, hogy 10-éig gondoskodjanak helyeikről, mert később azok másoknak is el fognak adani. Jegyek előjegyezhetők naponta d. e. 10-órától fél tizenkettőig a zsidó iskola nagytermében, **R e v é s z** István úrnál.

— **A kivándorlás korlátozása.** A **n d r a s s y** Gyula gróf belügyminiszter körrendeletben hivta föl a hatóságokat, hogy a kivándorlás korlátozása érdekében figyelemzetessenek mindenkit, aki Amerikába szóló útlevelet kér, hogy ott csak azt az útast engedjék a hajóból kiszálni, akinek legalább 20 dollár készpénze van s azonfölül megvan a vasúti jegye oda, ahová menni akar. Figyelemzetessék továbbá az illetőket arra is, hogy Amerikában még mindig nagyon sok a munkátalan, s hogy a tavaly kivándorítottak nagy része is munkátlanul kóborol ott és kilátás sincsen arra, hogy a közel jövőben szükség legyen munkásra.

— **A városok segítése.** Annak a fontos kérdésnek az eldöntése, hogy a közeli napokban osztják e szét rendeleti úton a városok segítésére szánt és az országgyűlés által megszavazott két millió koronát, vagy pedig bevárják a békés parlamenti üléseket és törvényhozási úton határozzák-e meg a főtisztulcsulát, — a napokban történik meg Tiszadobon, ahol **A n d r á s s y** Gyula gróf belügyminiszter nyaral. **H a r t l** Sándor dr. miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium városi ügyosztályának vezetője már napok óta Tiszadobon van s a két millió szétosztásáról (városi tisztviselők fizetésrendezése, rendezett tanácsú városi tisztviselők nyugdíj-ügye) referál a belügyminiszternek. A tanács-

kozás eredményét természetesen feszült érdeklődéssel várják a városok és a városi tisztviselők.

— **Aki a csendőrt lopja meg.** Gulyás László csongrádi illetőségű magyar kölcson kérte **B a u e r** Adám mindszenti csendőrtől a biciklijét — néhány órára. Azért volt — állítása szerint — szüksége a biciklire, mert Mindszentről, ahol levőlegényesedett, hamarost haza akart gurulni Csongrádra, hogy a hazaszerzéséhez szükséges okmányokat elhozza. Ez azonban — ahogy kiderült, csak ürügy volt, mert Gulyás László nem Csongrádra kerékpározott, hanem Csanytelekre, ahol a csendőrt biciklijét 50 koronáért elz logosította. A csendőrség megneszelte a tolvajcsinyt és **G u l y á s** László ellen megtették a bűnvádi följelentést a szegedi királyi ügyészségnél.

— **Nőegyleti választmányi ülés.** A szentesi jótékony nőegylet a f. hó 8-án, vasárnap délután 5 órakor választmányi gyűlést tart a varmegyeház alispáni elfogadó termében. Ezt követően, délután 6 órakor ugyanott az egyesület vigalmi bizottsága tart gyűlést.

— **Tíz a vasútállomásnál.** Egy tudatlan ember meggondolatlan cselekedete kis-csibe mult, hogy hétfőn el nem hamvasztotta a vasútállomás épületét. Hétfőn a hetipiac alatt megkondult a vészharang, tüzet jelezve a II. kerületben. A tűz a vasútállomásnál volt, ahol **P u r j e s** Mór szállító teherkocsijáról, közvetlen a vasúti vendéglő közelében egy petróleummal telt hordó leesvéne, a petróleum szétfolyt. A szétfolyó veszede-mes folyadékot aztán **K o v á c s** Géza bérkocsis felgyújtotta, amire természetesen az egész petróleummal azatott terület lángba borult. Jó szerencse, hogy a tűzoltók idején kivonultak a veszedelem helyére és hamarosan elnyomták a tüzet, mielőtt még az erősen fenyegetett állomásépület is lángba borulhatott volna. A könnyelmű bérkocsis ellen megindítják az eljárást.

— **A régi tíz forintos bankók.** Az Osztrák-magyar Bank 1901. évi szeptember másodikán kibocsátott hirdményével bevont, 1880. május elsői kelettel ellátott régi tízforintos bankjegyeit, amiket most még a bank főintézetei és fiókjai becsérlelnék, a folyó hó 31-ke után többé sem bevaltasra, sem becserélésre sehoh el nem fogadják. A lentemlített naptól kezdve tehát a banknak a régi tíz forintos bankjegyekkel szemben minden kötelezettsége megszűnik és így akinek birtokában ilyen bankjegy még azontúl is marad, az a közforgalomban teljesen értékét veszítette és legfeljebb csak mint múzeumba való anyag bír értékkel.

— **Halálba ragadtak a lovak.** Dorozsmáról borzalmas szerencsetlenség híret kaptuk. **O c s k ó** Karoly dorozsmai lakos a mult szombaton reggel a községből, rakott kocsiával a Szeged rókusi állomáshoz igyekezett. Egy fordulónál fölkéredzett a kocsi **L o v á s z i** Imréné dorozsmai asszony, akit a gazda jósvívén fel is vett kocsijára. Amint azonban továbbhaladva, a jármű egy lejtős sorompóhoz ért, a lovak hirtelen nekiszálljodva, örült rohanással ragadtak lefelé a szerkeret, mely e közben fölbortult. **L o v á s z i** n é t ekkor nagy ivben förpötitte ki a fölbortuló kocsi, úgy, hogy eszméletlenül terült el a földön. Súlyos belső sérüléseivel bezsallították a szegedi közkórházba, ahol haldoklik. A szekér tulajdonosa, **O c s k ó** Karoly szintén olyan szerencsétlenül esett ki a fölbortuló járműből, hogy alsó allkapcája leszakadt.

— **A bortermelők szövetezése.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének kezdeményezésére és a földművelésügyi minisztérium támogatása mellett megindult mozgalom folytan végre a szőlősgazdák is szervezhetnek. Egyes vidékeken a bortermelők pinceszövetkezeteket létesítettek máris és saját cégük alatt hozták forgalomba saját termésű boraikat. A fogyasztó közönségnek

nagy előnyt jelent ez a mozgalom, mert így bárki, minden közbeeső közvetítő közeg kizárásával, közvetlenül a forrásból, első kézből szerezheti be a legjutányosabb árban a borszükségletét. Elsőnek a »Czeplédi bortermelők első szövetségének« alakult meg és működését, előnyös arjegyzékének szétküldésével megkezdte. A pinceszövetkezeteket megalakulásuk után állami felügyelet alá fogják helyezni.

— Balesetek Csongrádon. Ifj. Joános István, törekvő csongrádi fiatal gépész a múlt hét végén, a Bökényben való cséplés közben végzetes szerencsétlenségnek lett az áldozata. Ahogy ugyanis a gép körül foglalatostkodott, a nagy lendítő kerék széles hajtó szija munka közben elkapta a jobb kezét és alsó karját teljesen összeroncoltta. A szerencsétlenül járt fiatal gépészt beszállították a csongrádi kórházba, ahol sérült karját amputáltak. — Nem munka hanem mulatozas-közben történt a másik baleset, ugyancsak Csongrádon, Szabó Ferenc asztalos betért a Márkus Ju'csa kocsmájába és mert onnan kijövet nagyon élénk volt a hangulata, az ajtóközömbön fennakadt a lába és olyan szerencsétlenül esett el, hogy biz az a láb négy helyen is eltörtött. A súlyosan sérült embert lakására szállították haza és ott apoják.

Felolós szerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**

Kiadótulajdonos »Szentés és Vidéke« könyvnyomda

Egy kis szatóc-üzlet házzal együtt melyhez szép gyümölcsös és szőlős kert van, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. — Iparosnak vagy magános nőknek szép jövedelmet biztosít.

Bővebbet a kiadóba.

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja. A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és körültekintően szószólója.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Braun Sándor Hacsak Géza

Naponkint 125.000 példány!

Egy szám: 2 krajcár.

A nap előfizetési ára:

Egész évre 16.— K || Negyedévre 4.— K
Félévre . . 8.— K || Egy hónapra 1.40 K

FIDIBUSZ

A legkitűnőbb magyar élclap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

Egy szám: 6 krajcár.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 5.— K || Negyedévre 1.50 K
Félévre . . 3.— K || Egy hónapra .50 K

Mutatószámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII., Rökk Szilárd-u. 9.

EGY ÓRÁ alatt

elveszi a láb kellemetlen szagát és megszünteti a

lábizzadást

a
HEGEDŰS
féle

„**lábviz**“!!

Ára 2 korona.

Kapható mindenütt.

Megrendelhető a készítőnél:
Hegedűs Béla gyógyszerész,
Budapest, Mátyás-tér 14.
vagy **Török József** gyógyszerész-tárában, Budapest, VI. ker.
Király-utca 12. sz.

Értesítés.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget és a vendéglős és italmérő urakat, hogy a Weisz-udvarban (Kossuth-útca)

sörraktárt

létesítettünk, ahol állandóan raktáron tartunk friss töltésű palack és hordós-söröket.

Tisztelettel:

Dréher Antal

részv. társ. Kőbányai
sörfőzdéinek képviselietek.

20

„SZENTES és VIDÉKE“

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIDÓHIVATALA
KOSSUTH-ÚTCA (GÖRÖG-UDVAR)

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET
VALAMINT NYILTTÉRI KOZLEMÉNYEKET A LEG-
JUTÁNYOSABBAN SZAMIT FEL.

Menyegzői

és

Báli meghívók, Fáncrendek

Diszokmányok

Könyvek, Folyóiratok,

Szalag-aranyozás

Diszmunkák több színnyomásban és

Gyászjelentések

Gyászszegélyű névjegyek

Izlésesen, olcsón és gyorsan készülnek.